

Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019–2022

VD/8600/02.01.00.03/2018

RV/MR/TO/HY-L

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan vuonna 2018 bruttokansantuotteen ennakoidaan kasvavan 3,0 prosenttia ja vuosina 2019–2020 1,6–1,7 prosenttia. Vuodesta 2016 alkaen voimakkaan talouskasvun keskeisinä moottoreina ovat olleet tavaroiden ja palvelusten viennin huomattava kasvu sekä investointien kasvu. Kotimaisen kulutuksen rooli on jäänyt vähäisemmäksi. Tavaroiden ja palvelusten vienti kasvaa lähes viisi prosenttia vuonna 2018. Vientikysynnän odotetaan jatkuvan kauppasodan uhasta huolimatta edelleen vahvana, ja sen myötä viennin odotetaan kasvavan 3,9 prosenttia vuonna 2019 ja 3,2 prosenttia vuonna 2020. Sen sijaan investointien kasvun odotetaan hidastuvan olennaisesti vuoden 2018 yli neljän prosentin tasolta 1,5–2,0 prosentin tasolle vuosina 2019–2020. Rakennusinvestointien osalta kasvu hidastuu selvästi jo vuonna 2018.

Talouskasvun myötä työttömyyden odotetaan edelleen laskevan. Työllisyysasteen odotetaan vuonna 2019 nousevan 72,4 prosenttiin ja vuosina 2020–2021 yli 73 prosenttiin. Vaikeasti työllistyvien määrä on kuitenkin edelleen merkittävä eikä työttömyyden lasku talouden noususuhdanteessa ole ollut täysin odotetun suuruista. Työmarkkinoilla esiintyy myös edelleen merkittäviä alueellisia ja ammatillisia kohtaanto-ongelmia.

Kuntasektori on velkaantunut voimakkaasti koko 2000-luvun vuoteen 2016 saakka.

Velkaantumiskehitykseen ovat vaikuttaneet osaltaan palvelutarpeen kasvu lakisääteisissä palveluissa muun muassa väestön ikääntymisen johdosta sekä voimistunut kaupungistumiskehitys. Myös valtion vuodesta 2012 alkaen toteuttamat valtionosuusleikkauspäätökset ovat vaikuttaneet olennaisesti kuntatalouteen. Viimeisen kahden vuoden aikana velkaantumistahti on kuitenkin hidastunut. Kuntatalouden kohentuneen tilanteen taustalla ovat yleisen talouskehityksen myönteisyyden lisäksi olleet kuntien omat sopeutustoimet. Kuntatalouden suhdannehuippu ajoittui vuoteen 2017. Sen jälkeen kuntien ja kuntayhtymien talous on taas tiukentunut, vaikka taso onkin edelleen kohtuullisen hyvä. Vuoden 2018 lopussa kuntien ja kuntayhtymien lainakannan ennakoidaan olevan kuitenkin jo yli 18 miljardin euron tasolla.

Kuntatalousohjelma on laadittu vuotta 2019 koskevan valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä. Kuntatalousohjelman arvion mukaan kuntien toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee vuonna 2018 huomattavasti verrattuna edellisvuoteen. Syynä tähän on verotulojen ja valtionosuuksien vähäinen kasvu, joka aiheuttaa vuosikatteen pienenemisen edellisvuoteen verrattuna. Samanaikaisesti kuitenkin investoinnit kasvavat. Tilanteen arvioidaan paranevan seuraavina vuosina verotulojen kasvusta johtuen. Toiminnan ja investointien rahoitustasapainon kohentumisen vuonna 2020 arvioidaan näkyvän lainakannan kasvun pienoisenä hidastumisena koko maan tasolla. Rahoitustasapainon arvioidun parantumisen toteutuessa kunnilla ei olisi enää niin suurta tarvetta korottaa veroprosenttia.

Vantaan vuoden 2019 talousarvion valmistelu

Taloussuunnitelman 2019–2022 keskeisenä lähtökohtana on Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021. Valtuuston hyväksymä strategia määrittelee kaupungin talouden keskeiset linjaukset, joita ovat muun muassa veroprosenttien pitäminen nykytasolla, valtuustokauden investointikatto, hallittu toimintamenojen kasvu ja riittävien maanmyyntitulojen varmistaminen. Näiden

kautta tavoitteena on turvata kaupungin talouden tasapaino ja pitää kaupungin vuodesta 2015 selvästi alentunut lainakanta alle miljardin euron tasolla myös taloussuunnitelmakauden lopun tilanteessa. Vantaan taloussuunnitelmaesitys 2019–2022 perustuu vuonna 2018 voimassa oleviin tulovero- ja kiinteistöveroprosentteihin sekä Vantaan väestöennusteen mukaiseen palvelutarpeen kasvuun. Taloussuunnitelma tähtää vuosittain vahvistuvaan vuosikatteeseen, jolla pystytään parantamaan investointien tulorahoituskykyä. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatulot talousarviossa 2019 ovat 441 milj. euroa ja toimintamenot 1 603 milj. euroa. Vuoden 2018 toisen osavuositarkastuksen vuosiennusteeseen nähden tulot kasvavat 1,1 prosenttia ja menot 5,1 prosenttia. Vuoden 2019 talousarvioon kohdistuu Vantaan kaupungin osalta poikkeuksellisen paljon lisäkustannuseriä, joihin kaikkiin kaupunki ei omalla toiminnallaan pysty vaikuttamaan. Toimintamenoja nostavat mm. vuoden 2019 palkankorotukset 10,7 milj. euroa, ulkoisten ja sisäisten vuokrien vuoden 2019 nousu suhteessa vuoden 2018 arvioituun tasoon 17,6 milj. euroa, Apotin käyttöönoton mukaiset uudet kustannukset 5,9 milj. euroa, varhaiskasvatuksen laajennus 3,4 milj. euroa (ilman toimitilojen vuokranousuja), HUS:n kuntaosuuden nousu 10,7 milj. euroa sekä laskennallisen lomapalkkavelan kasvu vuoden 2019 lopussa kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päättymiseen vuonna 2020 liittyen, joka aiheuttaa tulosvaikutteisesti kirjattavan erän 5,7 milj. euroa.

Kaupungin arvioidaan saavan kunnallisveroja 885 milj. euroa vuonna 2019, mikä tarkoittaa 6,4 prosentin kasvua vuoden 2018 tilinpäätösennusteeseen nähden. Taloussuunnitelmavuosille arvioidaan valtakunnallisiin arvioihin perustuen keskimäärin noin neljän prosentin kunnallisveron kasvua, ja yhden kunnallisveroprosenttiyksikön tuotoksi vuonna 2019 arvioidaan noin 46,6 milj. euroa. Koko maan kuntien yhteisöveroarvion pohjalta kaupungin arvioidaan saavan yhteisöveroja 83,0 milj. euroa vuonna 2019, mikä tarkoittaisi 8,6 prosentin nousua vuoden 2018 ennusteeseen nähden. Vantaan vuoden 2019 kiinteistöverotuloarvio on 80,0 milj. euroa.

Kaupungin arvioidaan saavan valtionosuuksia yhteensä 173,0 milj. euroa vuonna 2019, mikä on samaa tasoa kuin vuoden 2018 valtionosuuksien ennuste. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on Vantaalle ennakkolaskelman mukaan -40,1 milj. euroa vuonna 2019.

Vuosikate on vuoden 2019 talousarviossa 84,8 milj. euroa (TA 2018: 100,9 milj. euroa) ja poistot vuonna 2019 117,7 milj. euroa. Vuoden 2019 talousarvion tilikauden tulos on -32,9 milj. euroa.

Taloussuunnitelman 2019–2022 investoinnit

Talousarvion investointiohjelmassa kaupungin vuoden 2019 investointimenot ovat 151,4 milj. euroa ja investointiosan netto 147,4 milj. euroa. Tämän lisäksi talousarvion vuoden 2019 investointiohjelma sisältää rahastojen 5,3 milj. euron investoinnit sekä liikelaitosten 2,4 milj. euron investoinnit. Investointiohjelma päivitetään vuosittain osana talousarvion valmistelua. Valtuustokaudelle 2018–2021 kaupungin investointien katoksi on linjattu 500 milj. euroa. Talousarvion mukaisesti vuoden 2019 kokonaisinvestoinneista pystytään rahoittamaan tulorahoituksella 53 prosenttia. Kaupungin lainakantaa lyhennetään kuluvana vuonna vähintään 60 miljoonalla eurolla. Vuonna 2019 kaupungin lainakantaa joudutaan todennäköisesti investointien vuoksi uudelleen nostamaan enintään 58 milj. eurolla, jolloin lainakanta säilyy vuoden 2018 alun tasolla ensi vuonna.

Tilakeskus on valmistellut yhdessä toimialojen ja taloussuunnittelun kanssa Vantaan kaupungin uudisrakentamista koskevan talonrakennusinvestointiohjelman seuraavalle 10-vuotiskaudelle. Uudisrakentamiseen on vuodelle 2019 budjetoitu yhteensä 49,6 milj. euroa. Vuodenvaihteessa rakenteilla olevia ja 2019 valmistuvia hankkeita ovat Aurinkokiven koulun II vaihe, Rajatorpan korvaava koulurakennus sekä Hakunilan, Kaivokselan II ja Tikkurilan päiväkodit. Kokonaan 2019 toteutettavia

hankkeita ovat Korson, Martinlaakson ja Myyrmäen urheilupuiston huoltorakennuksien laajennukset sekä Keimolanmäen vuokrapaviljonki päiväkotij- ja alakoulutilat. Aloitettavia kohteita ovat Hämeenkyllän koulu ja Veturin päiväkotij. Lisäksi Leinelän asukastupahankkeen edistämiseksi on budjetoitu 0,3 milj. euroa vuodelle 2019. Hankkeen muu rahoitus on rahastoitu hanketta varten.

Määräraharahoitteisiin korjausrakennushankkeisiin on vuodelle 2019 budjetoitu yhteensä 32,5 milj. euroa. Vuodenvaihteessa 2018/2019 rakenteilla ovat Havukosken koulun perusparannus ja Lehtikuusen koulun liikuntasalin peruskorjaus. Näihin vuoden 2019 aikana valmistuviin hankkeisiin on budjetoitu yhteensä 5,2 milj. euroa. Suurempia vuonna 2019 kokonaan toteutettavia korjaushankkeita ovat Askiston koulun osittainen peruskorjaus, Rajatorpan museokoulun 1 ja 2 kerroksien peruskorjaus (allianssi hankkeen osana), Ruusuvuoren koulun muutostyöt, Lehtikuusen koulun julkisivujen korjaus, Kaunialan sairaalarakennuksessa tehtävät rakenteelliset korjaukset ja Martinlaakson uimahallin julkisivujen kunnostus, joihin on yhteensä budjetoitu 4,3 milj. euroa. Vuonna 2019 aloitettaviin ja vuonna 2020 valmistuviin Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaukseen ja Västersundom skolan peruskorjaukseen on budjetoitu yhteensä 3,6 milj. euroa. Lisäksi päiväkotien kohdennettuihin osittaisiin peruskorjauksiin ja pihakorjauksiin on budjetoitu yhteensä 4,4 milj. euroa. Sisäilmaongelmien poistamiseen vuodelle 2019 on varattu 2,5 milj. euroa. Vuokra- ja osaketilojen korjaus- ja muutostöihin on talousarviossa 2019 varattu yhteensä 2,3 milj. euron määräraha.

Kunnallistekniikan investointeihin varataan talousarviossa 2019 yhteensä 40,0 milj. euroa. Valtio ja Helsingin seudun kunnat allekirjoittivat kesällä 2016 maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL) suurten infra-hankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi 2016–2019. Sopimuksen mukaan valtio tukee suuria infra-hankkeita ja kunnat sitoutuvat vauhdittamaan merkittävästi asuntoalueiden kaavoitusta. Sopimuksessa Vantaa on sitoutunut luomaan edellytykset yhteensä 2 400 uudelle asunnolle vuosittain, mikä välttämättä vaatii myös kunnallistekniikan investointeja.

Vanhoiden asuinalueiden katujen perusparantamiseen ja liikenneturvallisuustoimenpiteisiin on varattu noin 6 milj. euroa. Perusparannuskohteita ovat mm. Joukontie ja Laurintie Rekolassa, Hernetie Tikkurilassa, Perhotie Nikinmäessä ja Tavitie Korsossa. Siltojen peruskorjauksia varten rakentamishjelmassa on vuosittainen noin miljoonan euron varaus. Puistojen perusparantamiskohteiden valinnassa painotetaan erityisesti turvallisuutta. Vuosittain peruskorjataan noin milj. eurolla 4 - 6 leikkialuetta. Vanhan katuverkon ja puistoalueiden valaistuksen parantamiseen sekä huonokuntoisten lahopylväiden uusimiseen on varattu vuonna 2019 yhteensä noin 2 milj. euroa. Urheilualueiden rakentamisessa merkittävimmät hankkeet ovat Myyrmäen ja Rekolan liikuntapuistot. Ulkoilureitistön kehittäminen jatkuu Vantaanjoen ja Keravanjoen varsilla.

Tietojärjestelmäinvestointeihin on vuodelle 2019 varattu 7,9 milj. euron ja irtaimen omaisuuden investointeihin 7,7 milj. euron määräraha. Lisäksi talousarviossa on varattu maanhankintaan ja maa-alueiden kunnostamiseen 10 milj. euroa sekä osakkeiden ja osuuksien hankintaan 1,5 milj. euroa.

Kaupunginjohtajan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys jaettiin valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille talousarvion ja taloussuunnitelman informaatiotilaisuudessa 8.10.2018. Esityslistan liitteenä on kaupunginjohtajan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2019–2022.

Kaupunginhallituksen asettama neuvottelukunta käsittelee talousarvioesitystä 29.10.2018.

Kaupunginhallitus 30.10.2018 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2019–2022 kaupunginhallituksen esityksenä kaupunginvaltuustolle,
- b) oikeuttaa taloussuunnittelu tekemään taloussuunnitelmaesitykseen ja sen perusteluihin kaupunginhallituksen tekemät muutokset sekä teknisluonteiset laskennalliset tarkistukset ja tekstitarkistukset ja
- c) esittää kaupunginvaltuustolle
 1. hyväksyttäväksi vuoden 2019 talousarvion sitovat tavoitteet sekä valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot,
 2. hyväksyttäväksi vuoden 2019 talousarvion täytäntöönpanomääräykset, ja
 3. hyväksyttäväksi taloussuunnitelma 2019–2022.

Käsittely:

Kaupunginhallitukselle oli jaettu taloussuunnitelman yksityiskohtaiseen käsittelyyn 29.10.2018 kokoontuneen neuvottelukunnan neuvottelutulos talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykseen 2019–2022 tehtävistä muutoksista. Puheenjohtaja kysyi, voidaanko neuvottelutulos hyväksyä yksimielisesti, ja esitystä ei vastustettu. Kokouksessa tehtiin seuraava muutosesitys talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykseen 2019–2022:

Kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko esitti talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykseen 2019–2022 sivulle 78 Yhteisen pöydän ruoka-apua tekevien järjestöjen toimintamahdollisuuksien vahvistamista lisäämällä avustuksia yhteensä 100 000 euroa.

Muutosesitys ei saanut kannatusta, joten puheenjohtaja totesi esityksen rauenneen kannattamattomana.

Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti päätösesitystään lisäten sanat ”ryhmien välisen neuvottelutuloksen mukaiseksi muutettu” kohtaan a) (lisäys kursivoituna): ”hyväksyä *ryhmien välisen neuvottelutuloksen mukaiseksi muutettu* talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2019–2022 kaupunginhallituksen esityksenä kaupunginvaltuustolle”.

Päätös:

Päätettiin

- a) hyväksyä ryhmien välisen neuvottelutuloksen mukaiseksi muutettu talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2019–2022 kaupunginhallituksen esityksenä kaupunginvaltuustolle,
- b) oikeuttaa taloussuunnittelu tekemään taloussuunnitelmaesitykseen ja sen perusteluihin kaupunginhallituksen tekemät muutokset sekä teknisluonteiset laskennalliset tarkistukset ja tekstitarkistukset ja
- c) esittää kaupunginvaltuustolle
 1. hyväksyttäväksi vuoden 2019 talousarvion sitovat tavoitteet sekä valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot,
 2. hyväksyttäväksi vuoden 2019 talousarvion täytäntöönpanomääräykset, ja
 3. hyväksyttäväksi taloussuunnitelma 2019–2022.

Liitteet:

- Kaupunginjohtajan esitys - talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2019–2022
- Investointien 2019–2028 käyttötalousvaikutukset
- TS-neuvottelutulos 29.10.2018

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talousjohtaja vs. Matti Ruusula, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talousarviopäällikkö vs. Teija Oras, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi